

Asia: VN/20973/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta vanhuspalvelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausuntopyyntö

1. Pidätekö luonnoksessa esitettyä siirtymäkauden muutosta kannatettavana riittävän henkilöstön turvaamiseksi tämänhetkisessä henkilöstötilanteessa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n mukaan sosiaali- ja terveysalan tämänhetkisen henkilöstön saatavuushaasteen takia esitys on järkevä. Tällä hetkellä on erityisesti syrjäseuduilla haasteita saada mitoitukset toteutumaan, ja osastoja on jouduttu sulkemaan tai ainakin väliaikaisesti pitämään niitä tyhjillään. Asukkaita on joutunut muuttamaan omalta kotipaikkakunnalta muualle, vaikka haluaisivat vanheta omassa tutussa kirkonkylässä tai taajamassa.

VALLI ry haluaa tuoda esille, että mitoituksessa on kuitenkin aina huomioitava asiakkaiden todellinen toimintakyky sekä hoidon inhimillisuus esim. saattohoitoon on varmistettava riittävät resurssit. On myös varmistuttava, että yksikön henkilöstön ammatillinen osaaminen on riittävällä tasolla. VALLI ry on huolissaan siitä, jos lainsäädännöllisiä muutoksia lähdetään tekemään säästösyistä.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

-

2. Pidätekö luonnoksessa esitettyä siirtymäkautta riittävän pitkänä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi?

Kyllä

Jos vastaatte ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja siirtymäajan pituudeksi riittävän henkilöstön turvaamiseksi

-

3. Mitä vaikutuksia näette luonnoksessa esitetyn siirtymäajan aiheuttavan henkilöstömitoitukselle toimintayksiköissä?

Mitoitus pysyy ennallaan

Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne siirtymäajan vaikutuksista henkilöstömitoitukseen.

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry on huolissaan siitä, että suunnitellut heikennykset esim. asumistukeen, heikentävät entisestään matalapalkkaisen vanhustyöalan henkilöstön toimeentuloa ja tulevat heijastumaan siten negatiivisesti myös henkilöstön saatavuuteen. Asumisratkaisuja joudutaan hakemaan asumiskeskusten ulkopuolelta ja kauempaa vanhusten palveluyksiköistä tai pahimmassa tapauksessa siirrytään töihin toisille aloille. Myös mahdolliset leikkaukset aikuiskoulutustukeen ei edistä uudelleen kouluttautumista hoiva-alalle, eikä ainakaan etenemistä hoitotyön uralla, mm. jatkokoulutukset ja täydennyskoulutukset.

On kannatettavaa, että tulevaisuudessa pohditaan vanhustyössä henkilöstön rakennetta uudelleen. Moniammatillisen tiimin rakentaminen ikääntyneen mielekkään ja turvallisen arjen turvaamiseksi on hyvä ratkaisu. Eli lähi- ja sairaanhoitajien rinnalle tarvitaan hoiva-avustajia, kuntoutushenkilöstöä (fysioterapeutit, toimintaterapeutit) ja muuta henkilöstöä (mm. kulttuuri-, kädentaitoalojen henkilöstöä, yhteisöpedagogit). Myös oppisopimusopiskelijat em. aloilta on hyvä ottaa resurssina huomioon. Johtajuuden merkitys on keskeinen ja ainakin osin sisällytettävissä henkilöstömitoitukseen. Näin hoitohenkilöstöllä on aikaa ja resursseja keskittyä niihin tarpeisiin, joissa vaaditaan hoitoalan koulutusta ja osaamista.

Tämä edellä mainittu muutos on huomioitava myös eri koulutuksien sisällöissä. Hoito- ja hoiva-alan, ja erityisesti vanhustyön kiinnostus on laskenut, ja on tärkeää työskennellä määrätietoisesti alan houkuttelevuuden eteen. Oppisopimusopiskelijoiden roolia ja asemaa on kehitettävä vastaamaan alan tarpeita. Urapolkujen luominen vanhustyössä toimiville on yksi rekrytointien onnistumisen tae.

Ikääntyneiden mielekkään arjen merkitystä ei voi liiaksi korostaa, sairauksien hoito ei kata ikääntyneiden moninaisia tarpeita. Ikääntyvien ja vanhojen ihmisten oikea-aikaisen tuen polkuja pitää kehittää ja rakentaa myös uudesta näkökulmasta, sekä hyödyntää järjestöjen laajaa osaamista, jolloin iäkkäiden ja vanhojen ihmisten toimintakyky voisi säilyä pidempään.

VALLI ry on 70 vuotta toiminut valtakunnallinen vanhusalan asiantuntijajärjestö, joka yhdessä 61 jäsenyhteisönsä kanssa tekee töitä paremman vanhuuden puolesta. VALLI ry toimii jäsenyhteisöjensä edunvalvojana. Liitto tuo esille ikääntyvien ja vanhojen ihmisten äänen, kokemuksen ja tarpeen. Vaikuttamistoiminnan ja kehittämistoiminnan lisäksi VALLI:ssa on

toimintoina Ikätekniologiakeskus, Etsivän vanhustyön verkostokeskus sekä Vanhustyön Trainee -toiminta nuorille.

Dufva Virpi
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry